

Juha Mäenpää ps

Kirjallinen kysymys eri urheilulajien vertailukelpoisuudesta urheilija-apurahoja jaettaessa

Eduskunnan puhemiehelle

Sanomalehti Ilkka-Pohjalainen uutisoi 12.01.2026 kuinka ilmajokelainen kansanedustaja Juha Mäenpää jätti urheilija-apurahoihin liittyvän kirjallisen kysymyksen 19.12.2025 ja suunnittelee jo seuraavaa. Kansanedustaja kertoi kysymyksessä pitävänsä kulttuurin, mukaan lukien taide, ja urheilun rahoituksellista epätasapainoa todella kummallisena yhteiskunnallisena valintana. Mäenpää oli kirjallista kysymystä laatiessaan tietoinen, että urheilija-apurahan kriteerit ovat muuttuneet. Hän kertoi uutisessa, että muutosta haluttiin laajasti urheilun sisälläkin, mutta myönsi yllättyneensä apurahapäätösten tultua julki tammikuun alussa. Kansanedustajan mukaan uudistusta ei voi pitää täysin onnistuneena. Hyvänä hän piti sitä, että kaksivuotinen apuraha on mahdollinen, mutta muistutti samalla, että taiteen apurahat ovat jopa kolme- tai viisivuotisia. Mäenpää huomautti, ettei huippu-urheilijan ura synny yhtään sen vähemmässä ajassa.

Kulttuurin ja urheilun julkisen rahoituksen epätasapaino ei ole kuitenkaan apurahakysymyksen ainoa arvostelua herättävä seikka. Toinen keskeinen ongelma liittyy urheilulajien keskinäiseen arvottamiseen. Haastattelussaan Mäenpää arvioi, että eri lajien kriteerit ja etenkin ei-olympialajien kriteerit suhteessa olympialajeihin eivät ole yhteneväisiä. Hänen mukaansa urheilulajit ovat keskenään hyvin epätasa-arvoisessa asemassa menestyskriteerien suhteen. Ilkka-Pohjalaisen jutussa huomautettiin, että neljä keilaajaa sai 24 000 euron apurahan, joista yksi oli yksivuotinen ja kolme kaksivuotisia. Yksi keilaaja sai 12 000 euron apurahan. Keilailu ei ole olympialaji. Suurin menettäjä apurahajaossa oli yleisurheilu. Tukea saaneiden yleisurheilijoiden määrä väheni viime vuoden 41:stä 16:een, ja lajin apurahojen kokonaissumma leikkautui viime vuodesta reilulla kolmanneksella.

Eteläpohjalainen kansanedustaja otti lehtijutussa esimerkiksi miesten perinteisen 50 kilometrin hiihdon ja miesten kreikkalais-roomalaisen painin raskaan sarjan, joita hän pitää lajeissaan eräänlaisina kuninkuusluokkina. Hiihdossa menee arvokisoihin joka matkalle pääosin 3—4 osanottajaa per maa. Painissa arvokisoihin pääsee joka maasta vain yksi urheilija per painoluokka, eikä edes karsintaankaan pääse yrittämään kuin yksi. Mäenpää huomautti hiihdossa olevan ihan eri tilanne, kun maailmancupissa voi antaa näyttöjä koko ajan. Ilmajokelaisen kansanedustajan mukaan ei ole selkeää, milloin ja miten painin UWW- ranking-sijoitus (United World Wrestling eli Kansainvälinen painiliitto) huomioidaan arvioinnissa.

Apurahoitta jääneiden urheilijoiden ja heidän valmentajiensa tyytymättömät ulostulot ovat nousseet tammikuun 2026 aikana uutisiksi esimerkiksi Ilta-Sanomissa ja Iltalehdessä. Tuen

Kirjallinen kysymys KK 478/2025 vp

ulkopuolelle tiputettiin muun muassa kaksi kertaa EM-pronssia voittanut squash-pelaaja ja nuori MM-tason kuulantyoöntäjä. Urheilijoille hylkäävän päätöksen saaminen on tarkoittanut esimerkiksi harjoitusleirin perumista tai jopa urheilu-uran jatkamisen pohtimista. Samanlaista tilannetta Mäenpää todisti viime vuonna oman poikansa osalta hänen tippuessa apurahalta. Jos viime vuoden säännöt olisivat jatkuneet, arvelee Mäenpää, että myös hänen nuorempi poikansa olisi saanut pienen 6 000 euron apurahan. YLE:llä kerrottiin tammikuussa, että uudistus on otettu harmistuneina vastaan esimerkiksi Uimaliitossa. YLE Urheilun uintiasiantuntijan mukaan apurahajärjestelmä on julma. Se, että kriittisiä kannanottoja tulee usean eri lajin edustajilta, kertoo laajemmasta pettymyksestä urheiluväen piirissä. Asiaa ei voi jättää sikseen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä tavalla varmistetaan eri urheilulajien aito vertailukelpoisuus ja mahdollisimman selkeät arviointiperusteet urheilija-apurahoja jaettaessa ja

miten Suomen huippu-urheilun rahoitus suhtautuu verrokkimaihin?

Helsingissä 20.1.2026

Juha Mäenpää ps